

Nyamko Sabuni: Sommartal 2020

Talare

Nyamko Sabuni
Partiledare

Datum

14 augusti 2020

Plats

Stockholm

Hej! Tack för att du är med och lyssnar. I dagarna för ett år sedan gick vi Pridetåget alldeles här utanför. Tusentals människor gick nära sida vid sida, för att hylla kärleken, den självklara rätten att vara den du är och leva med den du vill. Inga restriktioner, inga rekommendationer, bara glädje, närhet och kärlek. Vem kunde då ana att jag ett år senare skulle hålla ett tal, så nära samma plats men så långt ifrån den verklighet som vi då tog för given? Idag är större sammankomster än 50 personer förbjudna. I andra länder med samma typ av demokrati som Sverige är åtgärderna än mer långtgående. Du är enbart tillåten att gå ut viss tid på dygnet. Myndigheter har stängt ned hela verksamheter. Bryter du mot lagen riskerar du böter. Det är verkligheten idag. Låt detta bli vår generations påminnelse om hur skör friheten och öppenheten är. Coronapandemin aktualiserar den liberala grunduppgiften: friheten måste försvaras. Det har varit en svår vår. Många har fått göra stora uppoffringar. Inte minst all personal inom hälso- och sjukvården, och alla äldre som behövt isoleras från nära och kära. Ingen vet hur hösten blir. Det kan bli sämre igen, eller så fortsätter det bli bättre för varje dag. Oavsett så måste upprustningen av Sverige påbörjas här och nu: Vi ska höja beredskapen. Sverige får aldrig mer stå så sårbara inför en kris som när coronapandemin slog till. De hjältar som arbetar inom vården ska få bättre arbetsvillkor. Sjukvården levererade, men medarbetarna har fått arbeta under mycket pressade förhållanden. Aldrig mer får svensk hälso- och sjukvård vara så sårbar inför uteblivna leveranser som den var i våras. Äldreomsorgen och hemtjänsten ska rustas upp. När du behöver omsorg ska den stärka din hälsa, inte utsätta dig för risker. De du vårdas av ska inte vara fler än att ni kan bygga personliga relationer och att ni kan förstå varandra. Den vanligaste kompetensbristen hos undersköterskor är språket. Vi behöver ett språklyft inom äldreomsorgen. Den personliga assistansen ska återupprättas. Minutjakten ska stoppas. Alla ska kunna bli sitt bästa jag. Vi ska öka tryggheten. Utbyggnaden av polisväsendet ska fortsätta. Förstärkningar av åklagare, domstolar och kriminalvården måste till. Och vi måste göra mycket mer för att förhindra att unga rekryteras till en kriminell livsstil. Idag kommer

jag presentera de första delarna i Liberalernas återstartsprogram. Nu lägger vi grunden. Sverige ska vara ett land där friheten, tryggheten, möjligheterna och det egna ansvaret omfamnar alla – inte bara några. När jag för 20 år sedan gav mig in i politiken var det för att försöka bryta den mentalitet som under årtionden byggt upp de utanförskapsområden som redan då präglade många av våra städer. När jag lämnade för tio år sedan var det för att jag kände att jag då inte kunde göra mer. När jag förra året bestämde mig för att komma tillbaka var det för att våra utsatta områden sedan dess bara fortsatt att bli fler. Jag vägrar acceptera det. Det är en fråga om frihet och det är en fråga om jämlikhet. Att samhället har misslyckats med integrationen visar inte minst jämlikhetskommissionens betänkande från förra veckan. Slutsatsen är tydlig: Problemens storlek har underskattats. Och vi kan inte lösa bostadsbristen, diskrimineringen och problemen på arbetsmarknaden separat från det grundläggande integrationsproblemet. Även om det i utredningen finns mycket att invända mot – jag menar, högre skatter på arbete och investeringar kommer inte leda till att fler får möjlighet att byta utanförskap mot innanförskap – så finns det annat som vi kan ta till oss. Behovet av stora investeringar för att öppna arbetsmarknaden för utrikes födda, tex, förebyggande insatser för att hindra att unga blir kriminella, ökat statligt ansvar för skolan och som Liberalerna presenterade i tisdags, betydligt bättre villkor för att locka lärare till skolor i utsatta områden. Jag vill vara tydlig till de vänsterut som tror sig ha monopol på jämlikhetstanken – det har ni inte. I vårt Sverige ska flit och ansträngning löna sig – men förutsättningar, och möjligheterna och livschanserna måste vara lika. Ingen väljer sina föräldrar. Ingen väljer att växa upp i utanförskap. Ingen ungdom väljer att leva i ett parallellsamhälle. Det är därför Liberalerna har ett lika enkelt som radikalt krav: Sverige ska inom tio år inte ha några utsatta områden. Det är den uppgift jag tagit mig an. Håll mig ansvarig. Jag har 3 400 dagar på mig. Och jag vet idag, till skillnad mot för 10 eller 20 år sedan, att det är många fler som inser samma sak och har samma mål. Det är i utanförskapsområdena som ofrihet och otryggheten har slagit rot. Det är där behovet av frihet, trygghet och liberal politik är som allra störst. Ojämlikheten blir kanske som allra tydligast om man lyssnar till de unga. I Barnombudsmannens kartläggning av ungas tankar och framtidsdrömmar berättar fjortonåriga Jehan vad han vill kämpa för: Han vill få ett ”ganska bra jobb” och ”en ganska bra fru.” Och att hans barn ”ska gå i en ganska bra skola”. Det är inget fel på den drömmen, men det skär i mitt hjärta att våra barn inte önskar sig mer än att det ska gå ”ganska bra” i livet. Att växa upp i områden med hög arbetslöshet, aldrig se sina föräldrar gå till jobbet, att gå i en dåligt

fungerande skola och aldrig ha höga förväntningar på sig – det får barn att önska sig det allra minsta av livet. Jag vet att Sverige kan så mycket bättre än så här. I mitt Sverige, i möjligheternas land ska barn växa upp med framtidstro. De ska vara sedda, redan i förskolan. De ska aldrig riskera att utnyttjas av kriminella och fundamentalister. Det ska vara tryggt i bostadsområdet för varenda tolvårig flicka och pojke, oavsett var i landet man bor. I mitt Sverige ska också barn som växer upp med små förhållanden våga drömma stort. Sverige ska vara möjligheternas land för alla. Under ett skolbesök i ett utsatt område samtalar jag med rektorn om hösten när hon på Skolinspektionens uppdrag tog över skolan. En dag frågar hon en elev i årskurs nio vilket gymnasieprogram han skulle söka till. ”Jag vet inte, jag går i nian men jag kan inte läsa. Jag har ingen framtid”. Han är bara något år äldre än Jehan, men här finns inga drömmar alls. Det här är inte ovanligt. Barn som inte blir sedda eller hörda förrän det är för sent. Det här strider mot allt det som jag vill att det svenska samhället ska vara. I återstarten av Sverige måste skolan komma i första rummet. Det är i skolan vi lägger grunden för integrationen, för framtidens arbetsmarknad och innovationer. Det är där vi förebygger framtidens brottslighet. Ni som är här håller i handen utbildningsavsnittet i Liberalernas återstartsprogram. En del är känt sedan tidigare. En del är nytt här idag. Allt bygger på insikten att, inget gör mer för lika livschanser än att skolan är lika bra i hela landet. Vi vill stärka förskolan och ge fler barn möjligheten till språkutveckling. Vi vill att det införs en kartläggning av förskolebarnens ordförråd. Vi vill ha högre krav på att förskolelärare och barnskötare kan och kan lära ut svenska. Vi vill att förskolans läroplan tydligare prioriterar det svenska språket över andra språk; Detta är viktigt inte minst i områden där de flesta har ett annat modersmål. Och vi vill göra den allmänna förskolan obligatorisk från fem års ålder. Idag är det ofta de barn som har störst behov av förskolan som inte är där – det vill vi ändra på. Jag säger gärna som Jan Björklund. Klassresan börjar i klassrummet. Nu i augusti har över 120 000 elever sin första skoldag. När de går ut nionde klass, om ett decennium, kommer de ha gått färre timmar i skolan än elever i flera jämförbara länder. Och alldeles för många av dem kommer att sakna gymnasiebehörighet. Det här hänger ihop och det här vill vi ändra på. För det första vill vi att lovskolan som idag bara gäller i årskurs 8 och 9 ska bli obligatoriskt att erbjuda också för elever i årskurs 6 och 7 som riskerar att halka efter. Insatser i den svenska skolan ska vara tydliga och tidiga. För det andra vill vi bygga ut timplanerna i ett antal centrala ämnen. Det har vi gjort tidigare i matematik och idrott. Nu är det dags för nästa steg. Tyngdpunkten ska ligga på svenska språket och på de allra första årskurserna. Detta är särskilt viktigt för de elever som kommer från hem utan

pådrivande föräldrar – utan fulla bokhyllor i vardagsrummet. Inget kan ersätta undervisning i klassrummet och inget kan ersätta det svenska språket som nyckeln till integrationen. De låga förväntningarnas förtryck ska städas ut. Ingen ska nå årskurs nio utan att kunna läsa. När vi återstartar Sverige tar vi liberaler också med oss att denna vår med all tydlighet visat hur viktig näringslivet och tillväxten är. Vad som händer när hjulen slutar snurra. När konkurserna sprider sig. När ingen längre vill köpa och ingen längre kan sälja. Vi har i bred politisk enighet mött detta med över 100 miljarder i sänkta skatter och stöd till Sveriges företag och företagare. Denna höst kommer att visa om andra partier också vunnit samma insikter som Liberalerna. Hittills har vi kunnat nå enighet. Jag hoppas och tror att det gäller också framåt. För utmaningarna vi möter är stora. Det största BNP-fallet i modern tid. Företag som fortsätter att blöda. Europas tredje högsta ungdomsarbetslöshet. En integrationsskuld på över en halv miljon utrikes födda svenskar som lever i risk för fattigdom. Jag vill vara tydlig med en sak – arbetslinjen är det som bygger Sverige starkt. Det är arbetslinjen som är svaret på den största klyftan vi har: mellan de med arbete och de utan. Liberalerna kommer inte acceptera att vi går tillbaka till bidraglinjen, eller att vi vattnar ur LAS-reformen. Det måste bli enklare att anställa och det måste löna sig bättre att gå från bidrag till arbete. Det är därför Liberalerna i budgeten vill sänka skatten på de allra lägsta inkomsterna med runt 500 kronor per månad. Genom att uppmuntra människor att anstränga sig och ta ansvar för sina liv, får de egenmakt och ökad frihet. Det är i grunden en rättvisefråga. Liberalerna kommer heller inte acceptera utgångspunkten från de som försöker ställa företagare mot oss andra. De som nu ropar på skatthöjningar och krav på återbetalning av vårens insatser. Företagare är också vanligt folk, som försörjer sig och andra på att driva butiker, små bussbolag, frisörsalonger, eventarrangemang och resebyråer. De som nu riskerar se sina livsverk gå upp i rök. Inte för att de har misskött sina affärer. Inte för att deras affärsidé var dålig. Företagare som hade fulla orderböcker i mars månad men som sedan dess helt utan egen förskyllan har tappat 50, 60, 70 eller 80 procent av sin omsättning på bara några månader. Allt välstånd börjar med företagare. För att få ekonomin på fötter krävs åtgärder som inte bara räddar dagens jobb, utan också hjälper morgondagens arbetsgivare att utvecklas. Det som idag inte är mer än en idé i en källarlokal, men som imorgon är ett börsbolag med en takterrass lika stor som Spotifys här framför mig. Det är den förståelsen som leder Liberalerna till slutsatsen att vi ser behov av 30 miljarder i skattesänkningar på jobb och företag i höstens budget. Det ska löna sig att arbeta men också att anställa. Det ska löna sig att växa, utvecklas och investera i Sverige. Medan andra

nu börjar pratar om att det svenska näringslivet står i skuld till staten säger jag som det är: Det är ni företag som står för notan. Det är ni som betalar allas vår välfärd. Det är vi som står i tacksamhetsskuld till er. Partivänner, Sverige ska vara ett land där friheten, tryggheten, möjligheterna och det egna ansvaret omfamnar alla – inte bara några. Det var där någonstans vi började och det är där någonstans jag vill sluta. Friheten ska vara allas. Den ska vara din även när du behöver äldreomsorg, vård eller assistans. Tryggheten ska vara allas. Aldrig ska ditt bostadsområde få begränsa ditt liv. Möjligheterna ska vara allas. Skolan ska inte lämna någon utan drömmar. Och det egna ansvaret ska vara allas. Anstränger du dig i Sverige ska du veta att du kan lyckas. Tack för att du lyssnat. Nu återstartar vi Sverige.

Taggar

2020, 2020-tal, Folkpartiet Liberalerna, Kvinna, Liberalerna, Politiska tal, Sommartal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/nyamko-sabuni-sommartal-2020>